

Hearing den gemensamma jordbrukspolitiken från 2028

Sveriges Jordägareförbunds inspel till diskussionsfrågor

1. Hur bör den gemensamma jordbrukspolitiken utvecklas eller förändras på EU-nivå för att livsmedelsstrategins mål ska kunna uppnås? Vilka delar i politiken bör bibehållas?

- **Verka för ett CAP med övergripande ramverk på strategisk nivå**
 - Mindre detaljstyrning från EU och större rådighet inom ramverket till utförande på nationell nivå utifrån nationella förutsättningar och mål.
- **Ökat förtroende för lantbruket - mindre detaljuppföljning och rapportering**
 - Enklare åtgärder med minskad detaljreglering och kontroll.
- **Färre åtgärder med högre ersättningsnivåer**
 - Minskad styrning från EU avseende ekonomiska tak- och tröskelnivåer på olika åtgärder samt kombinera stöd med fler nyttor i samma åtgärd.
- **Öka och utveckla ersättningar för klimat- och miljöåtgärder**
 - Rikta större del av budget mot åtgärder som ersätter lantbruket, oavsett produktionsinriktning, för hållbarhetsanpassningar som bidrar till ökad produktion, tex eco-schemes.
- **Översyn av sanktionssystem inom CAP**
 - Dagens sanktionssystem kan skapa orimliga avdrag för enskilda lantbruksföretag och behöver ses över.
- **Proportionalitetsprincipen**
 - Behöver implementeras i utformningen av kommande CAP för att inte skapa orimlig börda för den enskilde i förhållande till det eftersträlvade målet.
- **Förstärk lantbrukets förmåga att bidra till att öka EU:s beredskap**
 - Förstärk CAP budgeten och rikta medel till insatser som kan bidra till att öka EU:s gemensamma beredskap i händelse av samhällsstörning.
- **Insatser och åtgärder för ökat djurskydd i Europa ska inte finansieras med CAP**
 - Det är positivt att arbete sker med ett förbättrat djurskydd i EU och Sverige ska fortsatt verka för ett gott nationellt djurskyddsarbete. Dock ska inte insatser för att stärka andra EU-länders nationella brister avseende djurskyddet finansieras med medel från den gemensamma CAP-budgeten.

2. Vilka förhandlingsfrågor bör Sverige prioritera inför de kommande förhandlingarna på EU-nivå?

- ***Verka för att minska målkonflikter i EU:s styrdokument och strategiska processer***
 - Under pågående programperiod har flera styrdokument och strategiska processer utanför CAP bidragit till omfattande målkonflikter som försvårar och begränsar lantbrukets förmåga att producera lönsamt och konkurrenskraftigt.
- ***Värdera i högre grad lantbrukets nyttor och betydelse***
 - Avseende lantbrukets påverkan på klimat- och miljö måste lantbrukets positiva bidrag i högre grad värderas och premieras. Produktion av mat och energi måste prioriteras högre.
- ***Omställningsresa i takt med näringens förmåga***
 - Minskad användning av fossila bränslen och vissa andra insatsvaror måste ske utifrån en rimlig tidsplan när ersättningsmedel och ekonomiska förutsättningar finns.
- ***Översyn av frihandelsavtal med jordbruks- och livsmedelsprodukter från länder utanför EU***
 - Omfattande import av mindre hållbart producerade livsmedel bidrar till minskad konkurrenskraft och lönsamhet för EU:s lantbruk.
- ***Minska budget och ersättningsnivåer till ekologisk produktion***
 - Omfördela dessa medel till klimat- och miljöåtgärder oavsett produktionsinriktning. Stödet till ekologisk produktion skapar orättvisa konkurrensfördelar till produkter med minskad efterfrågan.
- ***Stärka animalieproduktionens stöd och villkor***
 - Animalieproduktionen spelar en viktig roll för en starkt beredskapsförmåga både på nationell och EU-nivå.
- ***Verka för fortsatt budgetnivå***
 - Bibehålla nuvarande budgetnivåer i CAP
- ***Förenklad kravnivå vid handläggning av investeringsstöd inom CAP***
 - Minska långa handläggningstider genom att förenkla och automatisera handläggningsprocesser med projekt & investeringsstöd.

3. Hur kan din organisation/myndighet bidra till en ökad svensk samstämmighet i fråga om hur politiken ska utvecklas och en större förståelse för det svenska perspektivet på EU-nivå?

- Framföra konkreta förslag på åtgärder till beslutsfattare och centrala tjänstemän som kan förbättra lantbruksföretagens produktionsförutsättningar, konkurrenskraft och lönsamhet.
- Samarbeta med aktörer på nationell och EU-nivå kring frågor av gemensam och central karaktär.
- Bidra med ett underifrånperspektiv och kunskap om hur åtgärder påverkar på gårdsnivå.

Ovanstående förutsatt att beslutsfattare skapar forum och processer som inkluderar samtliga relevanta aktörer och intresseorganisationer att inkomma med synpunkter.

4. Övriga inspel

- ***CAP löser inte allt på nationell nivå***
Lantbruksföretag som vill utföra åtgärder som gynnar klimat och miljö samt ökar produktion möts av komplicerade tillståndprocesser och får vänta länge på tillstånd för åtgärder, tex MKB, tillstånd för vattenverksamheter.
 - Tillsätt särskild utredning eller tilläggsdirektiv i pågående utredning av miljöprovningar som särskilt ser över lantbrukets behov för att minska miljöbalkens begränsande påverkan.
 - Förenkla handläggning av tillståndprocesser för åtgärder i lantbruket som främjar produktion.
 - Öka myndigheternas handläggningsresurser med öronmärkta medel till prioriterade områden.
- **Införa vallstödet till nästa programperiod**
 - Återinför vallstöd till nästa programperiod.

Kontakt

Johan Varenius, varenius@jordagarna.se
Rådgivare, Sveriges Jordägareförbund